

MAXILLA

Maxilla – horní čelist – je párová kost obličejové části lebky která se skládá z těla a z výběžků.

- CORPUS MAXILLAE – tělo horní čelisti – centrální část, která obsahuje **sinus maxillaris**

Na tělu maxilly se rozlišují čtyři plochy:

- FACIES ANTERIOR – přední tvářová plocha
- FACIES INFRATEMPORALIS – zadní plocha nalézající se za **processus zygomaticus maxillae**
- FACIES ORBITALIS – plocha maxilly tvořící většinu spodní stěny oční
- FACIES NASALIS – součást boční stěny nosní

Z těla maxilly odstupují čtyři výběžky

- **PROCESSUS FRONTALIS** – míří kraniálně, spojuje se s **pars nasalis ossis frontalis a os nasale** a s **os lacrimale**
- **PROCESSUS ZYGOMATICUS** – směřuje laterálně a spojuje se s **os zygomaticum**
- **PROCESSUS PALATINUS** – směřuje mediálně při dolním okraji těla kosti a spojuje se s druhostranným **processus palatinus** v přední části tvrdého patra
- **PROCESSUS ALVEOLARIS** - míří kaudálně, tvoří funkční nástavec nesouc zuby

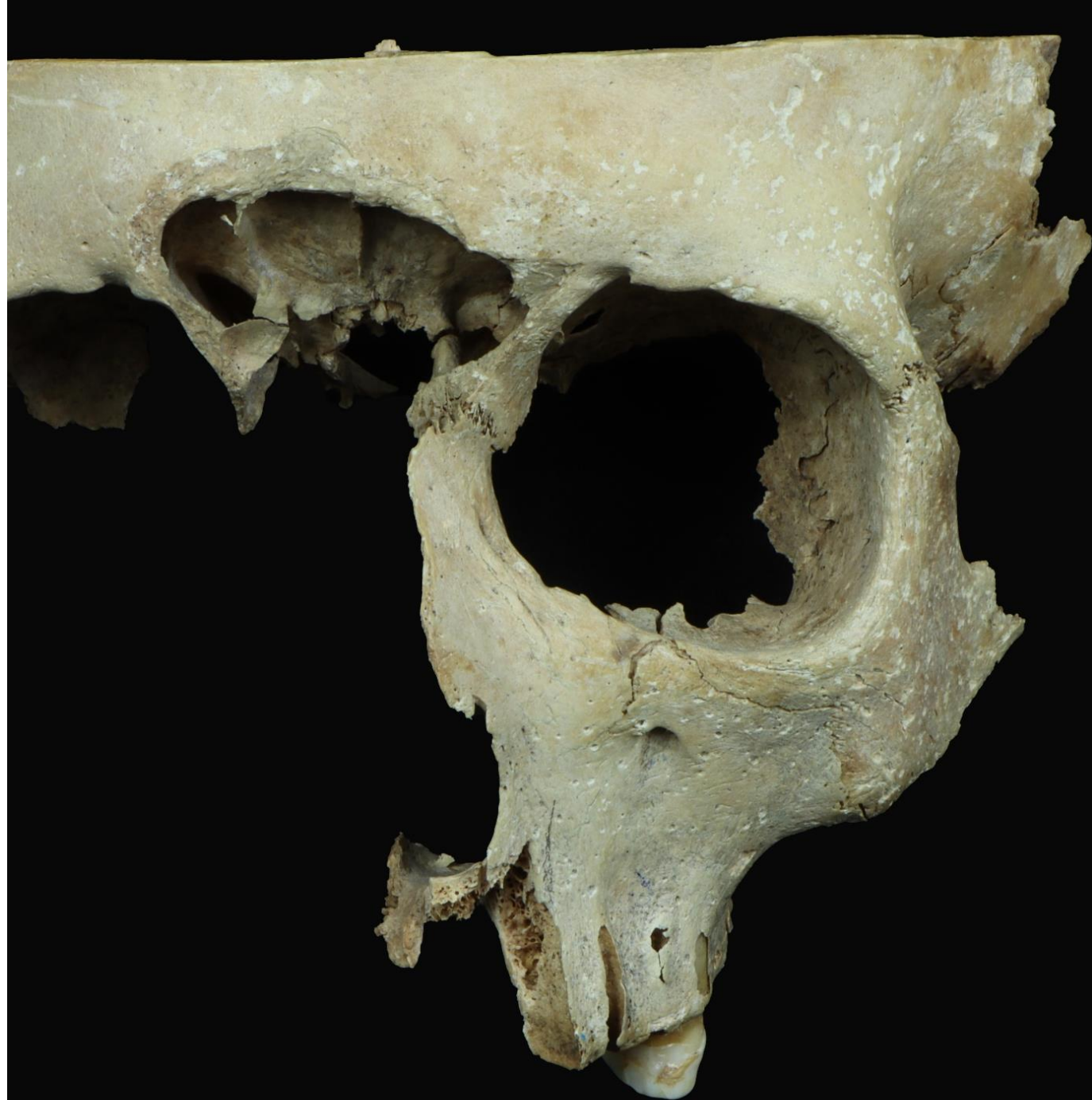
Z těla maxilly odstupují čtyři výběžky

- PROCESSUS FRONTALIS – míří kraniálně, spojuje se s **pars nasalis ossis frontalis a os nasale** a s **os lacrimale**
- PROCESSUS ZYGOMATICUS – směřuje laterálně a spojuje se s **os zygomaticum**
- PROCESSUS PALATINUS – směřuje mediálně při dolním okraji těla kosti a spojuje se s druhostranným **processus palatinus** v přední části tvrdého patra
- PROCESSUS ALVEOLARIS - míří kaudálně, tvoří funkční nástavec nesouc zuby

Z těla maxilly odstupují čtyři výběžky

- PROCESSUS FRONTALIS – míří kraniálně, spojuje se s **pars nasalis ossis frontalis a os nasale** a s **os lacrimale**
- PROCESSUS ZYGOMATICUS – směřuje laterálně a spojuje se s **os zygomaticum**
- PROCESSUS PALATINUS – směřuje mediálně při dolním okraji těla kosti a spojuje se s druhostranným **processus palatinus** v přední části tvrdého patra
- PROCESSUS ALVEOLARIS - míří kaudálně, tvoří funkční nástavec nesouc zuby

Na FACIES ORBITALIS popisujeme

- CANALIS INFRAORBITALIS – kanál mezi spodinou očnice a stropem **sinus maxillaris** pro **a. v., et n. infraorbitalis**
- SULCUS INFRAORBITALIS – žlábek, jímž začíná **canalis infraorbitalis** na orbitální ploše maxily, vstup do něj je z **fissura orbitalis inferior**
- MARGO INFRAORBITALIS – dolní okraj orbity, přechod mezi **facies orbitalis** a **facies anterior**.
- FISSURA ORBITALIS INFERIOR – štěrbina mezi **facies orbitalis** a zevní stěnou očnice, kterou v tomto místě tvoří velké křídlo kosti klínové a prochází tudy
 - **n. zygomaticus** a **n. infraorbitalis** z V/2 a
 - **a. infraorbitalis** a
 - **v. ophtalmica inferior**

Na FACIES ANTERIOR popisujeme

- FORAMEN INFRAORBITALE – otvor, kde končí stejnojmenný kanál přicházející z **facies anterior** a kudy prochází
- FOSSA CANINA – jamka zevně od místa uložení **dens caninus** (špičáku)
- INCISURA NASALIS – obloukovitě zaříznutý okraj vchodu kostěné nosní dutiny
- SPINA NASALIS ANTERIOR – trn uprostřed dolního obvodu vchodu kostěné nosní dutiny k němuž je připojena chrupavčitá část nosní přepážky
- SUTURA ZYGOMATICOMAXILLARIS/SUTURA INFRAORBITALIS – někdy zachovaný šev podél konce **canalis infraorbitalis** přes okraj očnice k **foramen infraorbitale**

Na FACIES ANTERIOR popisujeme

- FORAMEN INFRAORBITALE – otvor, kde končí stejnojmenný kanál přicházející z **facies anterior** a kudy prochází
- FOSSA CANINA – jamka zevně od místa uložení **dens caninus** (špičáku)
- INCISURA NASALIS – obloukovitě zaříznutý okraj vchodu kostěné nosní dutiny
- SPINA NASALIS ANTERIOR – trn uprostřed dolního obvodu vchodu kostěné nosní dutiny k němuž je připojena chrupavčitá část nosní přepážky
- SUTURA ZYGOMATICOMAXILLARIS/SUTURA INFRAORBITALIS – někdy zachovaný šev podél konce **canalis infraorbitalis** přes okraj očnice k **foramen infraorbitale**

Na FACIES INFRATEMPORALIS popisujeme

- TUBER MAXILLAE/EMINENTIA MAXILLARIS – nápadné dozadu vyčnívající zaoblení
- FORAMINA ALVEOLARIA – skupina drobných otvůrků, kudy se vstupuje do **canales alveolares**; procházejí tudy **arteriae et nervi alveolares posteriores superiores**, které zásobují horní stoličky
- CANALES ALVEOLARES – kanálky pokračující z **foramina alveolaria** pro nervy a cévy zásobující zadní horní zuby

Na FACIES NASALIS popisujeme

- INCISURA LACRIMALIS – poloměsíčitý zářez shora na přechodu mezi facies orbitalis a facies nasalis těsně za processus frontalis. Spolu s **hamulus lacrimalis** obkružuje vstup do očníce do kostěného **canalis nasolacrimalis**.
- SULCUS LACRIMALIS – žlábek pro **ductus nasolacrimalis**; vertikální, kaudálně se rozšiřující brázda v nasální stěně maxilly. Začíná v **incisura lacrimalis** a jde až téměř nad **processus palatinus maxillae**. Do doplněný v kostěný **canalis nasolacrimalis** (viz **os lacrimale**), který končí pod dolní nosní skořepou a je jí kryt
- MARGO LACRIMALIS – okraj horní čelisti k němuž přiléhá kost slzní – **os lacrimale**

Na FACIES NASALIS popisujeme

- HIATUS MAXILLARIS – velký otvor, který vede do dutiny horní čelisti – sinus maxillaris
- SINUS MAXILLARIS (ANTRUM HIGHMORI) – dutina horní čelisti, měří přes 3 cm předozadně i svisle a 2,5 cm napříč. Její dno je přibližně o 1 cm níže než spodina nosní dutiny a nejhlubší místo je v úrovni první horní stoličky
- SULCUS PALATINUS MAJOR (SULCUS PTERYGOPALATINUS) – žlábek při zadním okraji maxily tvořící spolu s **os palatinum** kanál pro **n. palatinus major** a **a. palatina descendens**.

PROCESSUS FRONTALIS

- CRISTA LACRIMALIS ANTERIOR – kostěná lišta na **processus frontalis** před vstupem do **canalis nasolacrimalis**
- CRISTA ETHMOIDALIS – šikmá lišta na mediální straně čelního výběžku pro připojení předního konce střední nosní skořepy
- CRISTA CONCHALIS – téměř horizontálně uložená liště pro připojení dolní skořepy nosní

PROCESSUS ZYGOMATICUS

- Je masivní, krátký, trojboký a spojuje se s **os zygomaticum**

PROCESSUS FRONTALIS

- CRISTA LACRIMALIS ANTERIOR – kostěná lišta na **processus frontalis** před vstupem do **canalis nasolacrimalis**
- CRISTA ETHMOIDALIS – šikmá lišta na mediální straně čelního výběžku pro připojení předního konce střední nosní skořepy
- CRISTA CONCHALIS – téměř horizontálně uložená liště pro připojení dolní skořepy nosní

PROCESSUS ZYGOMATICUS

- Je masivní, krátký, trojboký a spojuje se s **os zygomaticum**

PROCESSUS PALATINUS

- PROCESSUS PALATINUS horizontální ploténka; společně druhostrannou tvoří největší část tvrdého patra
- SUTURA PALATINA MEDIA – o šev ve střední čáře, kde se stýkají patrové výběžky obou dvou stran
- CRISTA NASALIS – kostní hřeben v místě **sutura palatina** směrem do nosu; s **crista nasalis** se stýká **vomer**.
- TORUS PALATINUS – mírné vyvýšení ve střední čáře v průběhu **sutura palatina media** směrem do ústní dutiny
- OS INCISIVUM = PREMAXILLA – přední část maxily, která nese řezáky. Nazývá se též **mezičelist**.
- SUTURA INCISIVA – šev mezi **premaxilou** a **processus palatinus**

PROCESSUS PALATINUS

- PROCESSUS PALATINUS horizontální ploténka; společně druhostrannou tvoří největší část tvrdého patra
- SUTURA PALATINA MEDIA – o šev ve střední čáře, kde se stýkají patrové výběžky obou dvou stran
- CRISTA NASALIS – kostní hřeben v místě **sutura palatina** směrem do nosu; s **crista nasalis** se stýká **vomer**.
- TORUS PALATINUS – mírné vyvýšení ve střední čáře v průběhu **sutura palatina media** směrem do ústní dutiny
- OS INCISIVUM = PREMAXILLA – přední část maxily, která nese řezáky. Nazývá se též **mezičelist**.
- SUTURA INCISIVA – šev mezi **premaxilou** a **processus palatinus**

Maxila společně s premaxilou tvoří 2/3 tvrdého patra

- CANALIS INCISIVUS / CANALES INCISIVI – často párový; vede z nosní dutiny na patro a prochází jím **n. nasopalatinus** a **a. nasopalatina** a ve střední čáře tvoří hranici mezi **premaxilou** a **processus palatinus maxillae**.
- FORAMEN INCISIVUM / FORAMINA INCISIVA – jeden až tři otvůrky, kde ústí **canalis incisivus**
- FOSSA INCISIVA – mělká jamka ve střední čáře kostěného patra kde končí **canalis incisivus** a leží **foramina incisiva**
- SULCI PALATINI – žlábký na patrové straně pro nervy a cévy z **foramen palatinum majus** dopředu před tímto otvorem
- SPINAE PALATINAE – kostěné lišty podél **sulci palatini**

PROCESSUS ALVEOLARIS

Vyčnívá kaudálně po vnějším okraji maxily. Jedná se o funkční nástavbu, která je podmíněná zuby a v případě ztráty zubů se snižuje až mizí

- ARCUS ALVEOLARIS – oblouk volného okraje alveolárního výběžku
- ALVEOLI DENTALES – zubní lůžka, jedná se o dutiny či prohlubně pro kořeny zubů
- JUGA ALVEOLARIA – zaoblená místa zubních kořenů, která jsou patrná jako vyklenutí na zevní ploše **processus alveolaris**
- SEPTA INTERALVEOLARIA – oddělují alveoly jednotlivých zubů
- SEPTA INTERRADICULARIA – oddělují uvnitř alveolů vícekořenových zubů prostory pro jednotlivé kořeny

